HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

ופליגא דרב קטינא. אלא ליתנא דאבי דהא להאי ליתנא ליכא טומאת ספק דכיון דתלי טעמא בחזקה לא שנא גג לא שנא קרקע מן הלול ולפנים טמא ולאי מן הלול ולחוץ טהור ולאי: **גרב הונא.** דאמר ליה לבריה מן הלול ולפנים ולאי מן הלול ולחוץ ספקא: **לא פליגי.** לא דר' חייא ולא דרב קטינא עליה ואהדדי נמי לא פליגי: **כאן מן הלול ולפנים.** דר' חייא: **כאן מן הלול ולחוץ.** דרב קטינא: **אלא גרמי בר שמואל וגרב יצחק דאמרי מן הלול ולחוץ ספק טהור.** על כרחך הני מתני' דר' חייא ודרב קטינא במאי מיתוקמי בגן הלול ולפנים דהא מן הלול ולחוץ אפילו ספקא ליכא דהא טהור קאמרינן ודרב קטינא קיימא כוותייהו אלא רבי חייא דאמר טומאה ודאית ליתא פליגא עלייהו דלדידהו ליכא טומאה ודאית: ומשמיע לא פליגי הא דרבי חייא דאמר ודאי בגן הלול ולפנים בקרקע פרוזדור דהיינו כדרך יציאתו מן החדר ודרמי ורב יצחק דאמרי ספק טמא בגג פרוזדור שקרוב לעלייה ועלולה בתר חזקה אזלי ומודו בקרקע פרוזדור בתמני"ו) וכדרבי חייא אבל בגגו בגן הלול ולפנים על כרחך יצא זה ממנהג הילוכו דהבא מן החדר היה לו ליתנא בקרקע פרוזדור שהחדר נמוך ושוה לפרוזדור ואם מן העלייה בא היה לו ליתנא מן הלול ולחוץ הלכך איכא למיתליה בתרי ספיקי דילמא מעלייה אתא לפרוזדור ואזדקרה או מחדר אתא לפרוזדור וע"י שנזדקרה(ח) עלה הדס מלמטה למעלה (ט) כיון דרמי ורב יצחק לא יהבי טעמא למילתייהו איכא לאוקמי בשיטו אבל לאבאי לליתנא דבתר חשאה ליכא לשנויי הכי ופליג דר' חייא עליה דכיון דאבאי תלי טעמא בחשאה וכל היכא דאיכא למיחש להאי ולהאי משוי ליה ספק אפילו בקרקע פרוזדור איכא לספוקי בחדר (ג) ולעלייה הילכך דרבי חייא פליג עליה: **ועשאוס כודאי.** (י) משום דאזלינן בתר רובא: **הא דאמרינן.** במתניתין אחזקתו לא בא אלא מן המקור וכדתני רבי חייא אלמא כיון דרוב דמים התם אביאי מחזקינן ליה מן המקור: **הכיס טמא.** אף אם אין ולד גרמה הבית טמא משום אהל המת: **שאין שליא בלא ולד.** ושורפין עליה את הטרומה. אלמא כיון דרוב שליות אינן בלא ולד מחזקינן לה בטומאה ודאית: **נימוק הולד.** ועשה דם ונתערב בדם הלידה ובטל ברוב וכי מפרש טעמא לקמן בפ' המפלת (דף מ.): **יד חכוכה.** מחותכת בצורתה במיתון אצבעות: **אמו טמאה לידה.** ותשב חומר זכר לימי טוהר וחומר נקבה לענין טומאה דמחזקינן לה בלידה ודאית *ליתן לה ימי טומאה וימי טהרה דאמרינן הלך אחר הרוב ורוב נשים ולד מעליא ילדן אלא שיימוק: **ואין חוששין.** לומר לא יהיו לה ימי טוהר שמא אינו ולד דדילמא מגוף אטום הוא בא וקיימא לן בהמפלת (לקמן דף כד.). דאינו ולד והיינו כולאי מדיהבינן לה ימי טוהר הואיל ורוב נשים ילדו גוף אטום ילדן: **ספקו אסור.** דכל קבוע כמחצה על מחצה דמיא וכיון שלקחה ממקום הקביעות מחזקינן לה כמחצה על מחצה: **ובנמצא.** בקרקע דה"ל מופרש מהן ולא לקחו ממקום הקביעות: **הלך אחר הרוב.** ומותר לכל דפרים מרובא פרים: **נרשות היחיד הו'.** דהוה ליה ספק ואע"ג דרובא לפרדעים ואין להם טומאה כיון דשרץ קבוע ביניהם הוה ליה מחצה על מחצה: **ובנמצא.** שפרש אחד מהן למקום אחר ונגע בו אדם שם טהור דהשתא לאו קבוע הוי ואמרינן כל דפרים מרובא פרים ופרדע הוא:

והפילה

טעמא משום דרוב דמים באין מן המקור דחשיב בג' דברים: **ספקו אסור.** בשילהי פ"ק דכתובות (דף טו.) נפקא לן קבוע מואהב לו ות"ת לר"ש דדרים מואהב לו עד שיתכוין לו קבוע מנא ליה וי"ל דמסקינן בפ' הנשרפין (סנהדרין דף עט.) דסבר רבי שמעון כרבי דוסתאי נפש תחת נפש ממון מ"כ מהתם שמעינן עד שיתכוין לו ומייתר ואהב לו לקבוע אף לתנא דבי חזקיה דדרים מכה אדם ומכה בהמה דשאינו מתכוין פטור ממיתה וממון ולא דרים ונתת נפש תחת נפש לממון וע"כ עד שיתכוין לו נפקא ליה מואהב לו קשה קבוע מנא ליה(ט): **הלך אחר הרוב.** משמע אפי' נמצא קרוב לחנות המוכרת נבלה ות"ת מ"כ מאי קמ"ל ר' חנינא(ט) דרוב וקרוב הלך אחר הרוב וי"ל דקמ"ל אפי' בקורבה דמוכחא מיהו קשה מקושיא דרבי זירא דהתם תקשי ליה מתני' דט' חנויות(מ): **אחר** הרוב. הכא איכא חזקה כנגד הרוב דבהמה בחזקת איסור עומדת וגבי ט' לפרדעים נמי קאמר הלך אחר הרוב ואם רוב שרצים (פ) טמאים אע"ג דאיכא חזקת טהרה דאי לא הוי חזקה כנגד הרוב לא הוה פריך מידי דמלגין למימר דרבי יוחנן לא חשיב אלא היכא דאיכא חזקה כנגד הרוב:

אלא

כאן שנמצא בקרקע פרוזדור. פ"ה דלעיל אלישנא דבתר חשאה אזלינן דקאמר דפליגא דר' חייא לא מצי לשנויי הכי דכיון דתלי אבאי טעמא בחשאה איכא למיחש אפילו בקרקע פרוזדור לדס עלייה וקשה לפירושו דנמצא על שלה או על שלו אמאי חייבין בקרבן מי עדיף מנמצא מן הלול ולפנים דלא הויא אלא ספק אפי' בקרקע פרוזדור ורגלה לפרש דלאבאי ליכא לאוקמי דר' חייא בקרקע פרוזדור דכיון דאפי' מן הלול ולחוץ דבא מן העלייה כדרכו וקרוב חייב לדס המקור אם כן מן הלול ולפנים בקרקע פרוזדור מילתא דפשיטא היא דמן החדר אתא ולא הויא אלא ספק אפי' בקרקע פרוזדור ורגלה לפרש דלאבאי ליכא לאוקמי דר' חייא בקרקע פרוזדור דכיון דאפי' מן הלול ולחוץ דבא מן העלייה כדרכו וקרוב חייב לדס המקור אם כן מן הלול ולפנים בקרקע פרוזדור מילתא דפשיטא היא דמן החדר אתא ולא

הוה לריך רבי חייא לאשמועינן:

שליא בבית כו'. פ"ה דרוב שליות יש להם ולד וקשה דתנן בפ' בהמה המקשה (חולין דף עז.) שליא שיצתה מקצתה אסורה באכילה ואי יש שליא בלא ולד הוה לן למשרי משום דסמוך מיעוטא דאין בה ולד לפלגא שלא יצא רוב הולד וה"ל מחצה שיש בה רוב ולד ומיעוטא דסתם שליא שיצתה מקצתה ויש בה ולד מחצה יש בהן רוב ולד ומחצה אין בהן רוב ולד כדמוכח בפ"ק דנדה (דף יא.) וכה"ג אמר התם (ז) סמוך מיעוטא דנדמה למחצה דנקבות וכן (ד) (דף כ:) בפ"ק דבכורות סמוך מיעוטא דמפילות למחצה דנקבות ויש לישב פ"ה דהתם מיירי בשליא שיצתה מקצתה ונמצא ולד מוך השליא ורגלה לפרש דאין שליא כלל בלא ולד אך מיעוטא נימוק ורובן אין נימוקים עד שיצא לבית החיצון כדאמר בפ' המפלת (לקמן מז.) ות"ת ואמאי לא מייתי הכא מריש דתנן בהמפלת (שם דף כד:) המפלת סנדל או שליא תשב לזכר ולנקבה אלמא דרובן אין נימוקין קודם לידה דאם כן מיעוטא דמפילות דמחצה נקבות וכן בפ' בתרא דיבמות ויש לישב פרש"י ז"ל בדוחק כגון שמצינו ולד בזאת השליא ויש לפרש דרובא דשמעתין היינו שאנו תולין שלא נימוק הולד בשעת יציאתו כדאמרינן לקמן פ' המפלת אמרו לו לר' מאיר אי אתה מודה שאם הוציאוהו בספל בבית החיצון שהוא טהור אמר להם אינו דומה נימוק פעם אחת לנימוק שתי פעמים ורוב זה שאינו נימוק בבית הפנימי חשיב ליה כודאי אע"ג דאיכא למימר העמד בית בחזקת טהור. וא"ת אכתי תיקשי לך לידוק מרישא מדקתני תשב לזכר ולנקבה אלמא דרובא אינן נימוקין קודם יציאה וי"ל דאפי' היה נימוק מ"מ היתה טמאה לידה כדדרשינן לקמן בפ' המפלת אשה כי תזריע אפי' לא ילדה אלא כעין שהזריעה אמו טמאה לידה. ואע"ג דר' שמעון הוא דדריש ליה הכי ורבנן הוו דרשי מיניה עד שתלד במקום שמזדעת למעוטי יוצא דופן איכא למימר תרוייהו ש"מ. א"נ היינו דלא מייתי רישא משום דאי לאו סיפא ה"א דאין שום ולד נימוק בפנים אבל מדקאמר ר' שמעון בסיפא נימוק הולד עד שלא יצא משמע דלת"ק מיעוטא נימוקין: **תשע** צפרדעים כו'. הלך אחר הרוב כו'. ה"נ איכא חזקה דשמעון אם רוב דמחמיר כולי האי דחייש לדם המקור מן הלול ולחוץ אע"פ שדם העלייה בא שם כדרכו בלא שנוי וגם קרוב לעלייה מילתא דפשיטא הוא דטמא ודאי בקרקע פרוזדור ולא אצטריך למתנייה אלא ודאי סבר מן הלול ולחוץ ודאי טהור הלכך אצטריך לאשמועינן דמן הלול ולפנים שורפין: **הלכו** חכמים אחר הרוב. אפי' איכא מיעוטא וחזקה דלא מרעי לרובא ואפי' ר' מאיר דחייש למיעוטא הכא מודי ולא אמרינן סמוך מיעוטא לחזקה דהעמד אשה בחזקת טהרה משום מיעוטא דלא שכיח הוא כמו מקור שרוב דמי מקור מצויין: **שליא** דתנן פרש"י רוב שליא יש לה ולד ומיעוטא אין בה ולד וקשה לפי' דאי

עין משפט נר מצוה

עב א מיי' פ"ה מהל' איסורי ביאה הל' כ:

עג ב מיי' פ' כ"ה מהל' טומאת מת הל' י:

עד ג מיי' שם ופ"י מהל' איסורי ביאה הל' יד:

עה ד מיי' פ"י מהל' איסורי ביאה הלכה יא סמג לאוין קיא ועשין רמג:

עו ה מיי' פ"ח מהל' מאכלות אסורות הל' יא וע"ש במ"מ סמג לאוין קמא טוש"ע י"ד סי' קי סעיף ג:

עז ו מיי' שם ופי"ז מהל' מאכ' אסורות הטומאה הל"מ [טוש"ע יו"ד סי' קג סעיף ח]:

עח ז מיי' פ"ח מהל' מאכ' אסו' מאכלות הטומאה הלכה ב:

עט ח מיי' פ"י מהל' איסורי ביאה הלכה יט ופ"ח מהל' מאכלות אסורות הל' ו ז טוש"ע י"ד סימן קלד סעיף ט:

תוס' הרא"ש (המשך)

מהאי טעמא חשיב ליה רוב א"כ מרישא ה"ל לאתויי המפלת סנדל או שליא תשב לזכר ולנקבה ומייהבינן ליה ימי טוהר דזכר אלמא חשבינן להך רוב כודאי ועוד דלישנא דאין שליא שאין עמה ולד משמע דאין כאן ספיקא אלא כל שליא יש עמה ולד וכן משמע מהא דתנן פרק בהמה המקשה שליא (אסורה) שיצתה מקצתה אסורה באכילה ואם יש שליא בלא ולד הו"ל למישרה דסתם שליא דיצתה מקצתה מחצה יש באותו מקצת רוב ולד ומחצה אין בו רוב ולד כמו שמוכיח פ"ק דבב"ק וסמוך מיעוטא דיש שליא בלא וולד למחצה דאותם נמי דיש בה ולד אין במקצתה רוב ולד והוה להו מחצה שיש בה רוב ולד מיעוטא דכה"ג אמרינן פ' בהמה המקשה גבי המבכרת שהפילה שליא סמוך מיעוטא דנדמה למחצה דנקבות וכן פ"ג דבכורות סמוך מיעוטא דמפילות למחצה נקבות וכן בפ' בתרא דיבמות ויש ליישב פרש"י ז"ל בדוחק כגון שמצינו ולד בזאת השליא ויש לפרש דרובא דשמעתין היינו שאנו תולין שלא נימוק הולד בשעת יציאתו דכדאמרינן לקמן פ' המפלת אמרו לו לר' מאיר אי אתה מודה שאם הוציאוהו בספל בבית החיצון שהוא טהור אמר להם אינו דומה נימוק פעם אחת לנימוק שתי פעמים ורוב זה שאינו נימוק בבית הפנימי חשיב ליה כודאי אע"ג דאיכא למימר העמד בית בחזקת טהור. וא"ת אכתי תיקשי לך לידוק מרישא מדקתני תשב לזכר ולנקבה אלמא דרובא אינן נימוקין קודם יציאה וי"ל דאפי' היה נימוק מ"מ היתה טמאה לידה כדדרשינן לקמן בפ' המפלת אשה כי תזריע אפי' לא ילדה אלא כעין שהזריעה אמו טמאה לידה. ואע"ג דר' שמעון הוא דדריש ליה הכי ורבנן הוו דרשי מיניה עד שתלד במקום שמזדעת למעוטי יוצא דופן איכא למימר תרוייהו ש"מ. א"נ היינו דלא מייתי רישא משום דאי לאו סיפא ה"א דאין שום ולד נימוק בפנים אבל מדקאמר ר' שמעון בסיפא נימוק הולד עד שלא יצא משמע דלת"ק מיעוטא נימוקין: **תשע** צפרדעים כו'. הלך אחר הרוב כו'. ה"נ איכא חזקה דשמעון אם רוב

גליון הש"ם

רש"י ד"ה אמו טמאה לידה וכו' ליתן לה ימי טומאה וימי טהרה. ע"ל דף כח ע"א וע"ש:

מוסף רש"י

שליא בבית. שהפילה האשה שליא ואין ולד ניכר בה (בכורות כב.). **הבית טמא.** משום אהל המת, דולד הוה בה ומת (לקמן כו.) דלקמני טעמא שאין שליא בלא ולד. אלא שנימוק, ואעפ"כ הבית טמא, דשמא לא נימק עד שיצא וקודם שנטל טמא את הבית (בכורות שם וש"נ). **ולקח מאחת מהן.** נמוך הנמנע (פסחים ט:) במקום קביעות (כתובות טו.). **ספקו אסור.** דנפקא לן מקראי בפרק בתרא דיומא (פד:) ובפ"ק דכתובות (טו.) כל קבוע כמחצה על מחצה דמי וחז מן הקבוע לקח (חולין צה. וכעי"ז פסחים שם וכתובות שם). **ובנמצא.** כשר הנמצא בקרקע בין המעיות (פסחים שם) ולא ידענן מאחה פיקס (כתובות שם) **הלך אחר הרוב.** דאזיל והכא לפניהו לא במקום קביעות לקחה וכבר פירשה על ידי אחר וכל דפרים מרובא פרים (שם) דכיון דפרים אין כאן תורת קבוע (פסחים שם וכעי"ז חולין שם.). **תשע צפרדעין.** ממיס בכעות איתיר, ושרץ אחד **בינייהם.** כגון לא שהוא דומה לצפרדע (כתובות טו.).

תוס' הרא"ש

כאן שנמצא בגג פרוזדור. פרש"י ז"ל אבל אביי לליישנא דבתר חששא ליכא לשנויי הכי דכיון דתלי אביי טעמא בחששא כל היכא דאיכא למיחש משוינן ליה ספק לא שנא גג ולא שנא קרקע איכא לספוקי בחדר ובעלייה. וקשה לפי' דא"כ להך לישנא לא משכחת לעולם אשה ודאי דאמאי נמצא על שלו חייבין בקרבן דמי עדיף מן הלול ולפנים מקרקע פרוזדור דהוי נמי ספיקא. ונראה לפרש דלהך לישנא נמי שני ליה בין גג לקרקע והאי דלא שני הכי משום דר' חייא ע"כ לית ליה לישנא דחששא אפי' בגג פרוזדור דאי הוה סבר הכי כיון דמחמיר כולי האי דחייש לדם המקור מן הלול ולחוץ אע"פ שדם העלייה בא שם כדרכו בלא שנוי וגם קרוב לעלייה מילתא דפשיטא הוא דטמא ודאי בקרקע פרוזדור ולא אצטריך למתנייה אלא ודאי סבר מן הלול ולחוץ ודאי טהור הלכך אצטריך לאשמועינן דמן הלול ולפנים שורפין: **הלכו** חכמים אחר הרוב. אפי' איכא מיעוטא וחזקה דלא מרעי לרובא ואפי' ר' מאיר דחייש למיעוטא הכא מודי ולא אמרינן סמוך מיעוטא לחזקה דהעמד אשה בחזקת טהרה משום מיעוטא דלא שכיח הוא כמו מקור שרוב דמי מקור מצויין: **שליא** דתנן פרש"י רוב שליא יש לה ולד ומיעוטא אין בה ולד וקשה לפי' דאי